

Svenska ILO-kommittén

103 33 Stockholm

## **ILO:s konvention nr 192 och rekommendation nr 209 Protection against biological hazards in the working environment (Skydd mot biologiska risker)** (20/2025)

Försäkringskassan har följande synpunkter.

Försäkringskassan bedömer att konventionen och rekommendationen inte är fullt ut förenliga med svensk rätt och att en ratifikation torde förutsätta vissa ändringar i förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd, FASP. Skälen för denna bedömning är följande.

Enligt artikel 2.1 i konvention nr 192 gäller konventionen för alla arbetstagare inom alla områden av arbetsmarknaden. Enligt artikel 2.2 får en stat, under vissa förutsättningar, undanta särskilda områden av arbetsmarknaden eller avgränsade kategorier av arbetstagare för vilka tillämpningen av konventionen skulle innebära särskilda problem av väsentligt slag. Enligt rekommendation nr 209 (I. Definitioner och tillämpningsområde, punkt 7) ska bestämmelserna i konventionen och rekommendationen i största möjliga utsträckning tillämpas på alla områden av arbetsmarknaden och kategorier av arbetstagare.

När det gäller en skada, som inte beror på ett olycksfall utan har framkallats av smitta, är det svenska regelverket utformat så att sjukdomar, som inte är samhällsfarliga, ska ha ådragits i vissa sysselsättningar för att utgöra arbetsskada (se 5 § FASP).

Enligt artikel 12 i konvention nr 192 ska varje medlemsstat se till att *alla* sjukdomar, personskador, fall av arbetsoförmåga och dödsfall som exponering för biologiska faror i arbetsmiljön medför ger rätt till arbetsskadeersättning, i enlighet med nationell rätt och praxis.

Vid tillämpning av artikel 12 i konventionen ska medlemsstaterna, på lämpligt sätt ta vederbörlig hänsyn till bland annat 1964 års konvention (nr 121) angående förmåner vid yrkesskada (tabell 1, reviderad 1980) och 2002 års rekommendation (nr 194) om en förteckning över arbetssjukdomar. Även senare revideringar ska beaktas (se rekommendation nr 209 [III Social trygghet och anställningsskydd, punkt 16]).

Enligt punkt 1.3 i bilagan till 2002 års rekommendation (nr 194) om en förteckning över arbetssjukdomar är infektions- eller parasitsjukdomar arbetssjukdomar om de är förvärvade i yrkesarbete som medför särskilt stor risk för smitta. I en senare reviderad förteckning (2010), som ersätter den tidigare, görs en uppräknings av vilka infektions- och parasitsjukdomar som är arbetssjukdomar. Därutöver framgår att ytterligare sjukdomar kan anses vara arbetssjukdomar om det finns ett erforderligt samband mellan exponeringen i arbetsmiljön och den/de sjukdomar som arbetstagaren har ådragit sig (se punkt 1.3 i den reviderade bilagan [2010]).

Vare sig artikel 12 i konvention nr 192, eller 2002 års rekommendation (nr 194) tycks ge utrymme för en sådan begränsning som anges i 5 § 1 och 2 FASP om att smittan ska vara ådragen i vissa sysselsättningar för att ge rätt till ersättning. Detta bör medföra att det svenska regelverket inte kan anses vara förenligt med konventionen och en ratificering torde förutsätta att förordningen ändras.

Försäkringskassan bedömer att en ändring av FASP för att uppfylla konventionens krav i detta avseende inte skulle medföra några konsekvenser av större betydelse för myndigheten. Vissa ärenden skulle bli mer utredningskrävande, men det är svårt att uppskatta omfattningen. En ändring skulle även medföra vissa kostnader för uppdatering av styrande och stödjande dokument m.m.

I rekommendation nr 209 (I. Definitioner och tillämpningsområde, punkt 3 a) anges vilka smittsamma sjukdomar som omfattas. Alla sjukdomar som tas upp där finns inte med i uppräkningslistan av smittsamma sjukdomar i FASP (se 5 § samt bilagan). En ratificering skulle således innebära att förordningen behöver ändras även i detta avseende.

De sjukdomar som saknas i FASP är stelkramp och sjukdom orsakad av humant immunbristvirus (hiv).<sup>1</sup> Försäkringskassan bedömer att det inte skulle få några stora konsekvenser för myndigheten om dessa två sjukdomar lades till i FASP. Vi bedömer att det skulle föranleda få ansökningar om ersättning från arbetsskadeförsäkringen, eftersom stelkramp är ovanligt i Sverige idag och hiv sällan leder till inkomstförlust.

Försäkringskassan har inga synpunkter på den svenska översättningen.

Beslut i detta ärende har fattats av rättschef Ingrid Utne i närvaro av t.f. avdelningschef Helena Lundkvist och rättslig expert Emma Boman, den senare som föredragande.

Ingrid Utne

Emma Boman

---

<sup>1</sup> Det bör även noteras att vissa andra sjukdomar finns i FASP, men under andra namn än i rekommendation nr 209.